

*** המידע הנלווה שבנספחים להזמנה לישיבת המועצה המקומית מזכרת בתיה ב- 17 בדצמבר 2008 ***

סיכום תמציתי והערות

* הישיבה נדחתה ל-21 בדצמבר

הקדמה

על סדר היום של הישיבה הזאת, הראשונה מן המניין של המועצה הנבחרת החדשה, 11 נושאים. הנספחים להזמנה אמורים לתת לחברי המועצה את כל המידע הדרוש להצבעתם בכל הנושאים האלה. האם חברי המועצה באמת מקבלים את כל המידע הדרוש? כבר ראינו כי לישיבה הקודמת (ב- 14 בדצמבר, על הארנונה) הם לא קיבלו את המידע הזה. באופן לא מפליא, גם לישיבה זו לא.

לדעתי, המידע הזה צריך להיות פתוח גם לציבור. בפועל איננו נמסר לפרסום, ותושב המבקש לראות במשרדי המועצה המקומית את הנספחים להזמנות לישיבות המועצה, המקומית יתקל בסירוב. לאמיתו של דבר, הנספחים האלה לא כל כך מעניינים לקריאה, ולו מפני שהדברים החשובים אשר אמורים היו להיות בהם, אינם.

לכן אציג לציבור תמצית מתוך הנספחים האלה, לגבי מבחר מתוך הנושאים שעל סדר היום, בצרוף שאלות והערות על משמעות הנושא העומד לדיון והחלטה במליאת המועצה הנבחרת, ואצביע על המידע החסר, הדרוש להבנת הנושא ולהצבעה עליו, אבל לא צורך להזמנה. אני מקווה שאוכל לעשות זאת גם לישיבות הבאות.

מבין 11 הנושאים בסדר היום של ישיבה זו, אדון רק בשלושת האחרונים, הנראים לי המעניינים ביותר, והבעייתיים ביותר.

פניה אל חברי המועצה מסיעת לב

כל אחד מכם צריך להחליט אם הוא נושא כלים של ראש המועצה ובובת חוט – מושכים בחוט והיא מרימה יד – או נציג של הציבור שבחר בו, ונאמן למצע תנועת לב, אשר תחת דגלו ביקשת את אימון התושבים:

- ניהול מקצועי, תקין, שקוף, פתוח לביקורת הציבור ...
- שיתוף ומעורבות התושבים בתהליכי קבלת ההחלטות ...
- ... תמיכה פעילה בפיתוח ... עסקים ובתי מסחר במקומות המתאימים ...
- ... דאגה לאוכלוסיה החלשה ...

(שתי השורות האחרונות נוגעות לגובה הארנונה).

דפים אלה נכתבו ברוח עקרונות תנועת לב.

מניעת המידע הדרוש מחברי המועצה ומהציבור מנוגדת לעקרונות אלה. אנא תמוך בנתינת המידע המלא הדרוש לחברי מליאת המועצה, ובפתיחתו לציבור.

הסיכום וההערות

נושא 9 – אישור הסכם מכר של מבנה ציבורי שבעבר היה גן ילדים

המועצה פירסמה מכרז למכירת המגרש של גן הילדים ברח' אשכול 12ב, פינת שד' ויצמן. זכה בו מי שזכה, ומליאת המועצה מתבקשת לאשר את המכירה (דרוש יהיה גם אישור של שר הפנים).

המידע שצורף להזמנה, בנושא זה, כולל אישור של (כנראה) יועצת משפטית של המועצה לנוסח חוזה המכירה, הנדרש על פי חוק, ונוסחים של שני הסכמים – אחד הוא חוזה המכירה, והשני נותן לקונה רשות להשתמש במגרש כבר עכשיו, עד שיושלמו ההליכים הדרושים להשלמת המכירה.

מבחינה משפטית, אולי זה תקין למכור את המגרש (בעניין זה לא הייתי סומך על אישור יועצת משפטית, העוסק רק בנוסח החוזה). מבחינה ציבורית, עולה כאן שורה של שאלות:

1. השאלה העיקרית היא אם נכון למכור רכוש של המועצה, שהוא רכוש של כל התושבים האמור לשמש אותם. אם כבר אינו דרוש כגן ילדים, אפשר לעשות בו שימושים ציבוריים אחרים, ולא להפוך אותו לכסף לשימוש שוטף, אם לא לביזבוז. תקציב שוטף אמור לבוא ממקורות אחרים, ואילו המקרקעין של המועצה אמורים להישמר לטובת הציבור והעתיד. אם אין להם שימוש כרגע, יתכן שיהיה בהם צורך בעוד זמן.

המועצה המקומית כנראה קנתה את המגרש הזה, ולא קיבלה אותו בהפקעה תוך פרצלציה. על מכירת מגרשים שהופקעו ישנן שאלות נוספות:

2. לגבי מגרש שהגיע לידי המועצה בהפקעה לצורכי ציבור שנעשתה תוך פרצלציה, אם הצורך שעבורו הופקע המגרש מתבטל, ומשנים את ייעודו, האם לא צריך להחזיר אותו למי שהפקיעו אותו מהם, זאת אומרת לחלק את תמורת המגרש בין כל בעלי הקרקעות שהשתתפו בפרצלציה?

3. השיטה של הפקעת קרקע ומכירתה הופכת למיסוי נוסף של התושבים שמהם הפקיעו את הקרקע. האם זה הוגן, והאם יש בסיס חוקי למיסוי כזה?

ההתמקדות בפרטי המכרז והחוזה היא ראייה לא נכונה של השאלה העומדת לפני המועצה. השאלה היא אם בכלל נכון למכור שייעודו ציבורי. המקרקעין של המועצה חייבים להישמר לטובת הציבור והעתיד.

נושא 11 – אישור לכסות גרעונות בשורה של תב"רים (ראשי תיבות של "תקציב בלתי רגיל", זאת אומרת תקציב שמחוץ לתקציב "הרגיל" של המועצה) מתוך קרנות של המועצה, בסכום כולל של כ- 1.7 מיליון ש"ח

המידע הנלווה לנושא זה כולל מכתב של רואה חשבון ורשימת תב"רים עם סכום הגרעון בכל אחד מהם. זה הכל.

הרשימה כוללת 8 תב"רים וסכום הגרעון בכל אחד. אין שום הסבר או פירוט לאף אחת מהחריגות מהתקציב. הגרעונות המעניינים ביותר, לדעתי, הם אלה:

כ- 36 אלף ש"ח ברכב ראש המועצה – לא מוסבר מדוע קנו לראש המועצה מכונית יקרה מהקצבת המועצה,

כ- 123 אלף בתביעה של בנק לאומי – אין הסבר למהות התביעה והסיבה לה,

כ- 331 אלף בקניית מחשבים לשני בתי ספר – אין הסבר (רק בסכום החריגה אפשר לקנות כמאה מחשבים),

וכ- 657 אלף במחשוב המועצה – אין הסבר ואין פירוט לחריגה.

מכתב רואה החשבון אומר, כמין הסבר, רק כי "כדי למנוע הערות ביקורת (של משרד הפנים) בנושא ... יש להביא לאישור במליאת המועצה כיסוי הגרעונות ... ע"י העברה מקרנות המועצה".

כדי לאשר את כיסוי הגרעונות, צריך היה לצפות לפחות למידע הבא:

1. דוח כספי - ההוצאה בפועל לעומת התקציב המאושר,
2. אישור רואה חשבון כי הכסף בכל תב"ר הוצא למטרה המוצהרת, ולא הופנה למטרות אחרות,
3. הסבר לצורך בחריגה מהתקציב המאושר,
4. מידע על קרנות המועצה האמורות לכסות את הגרעון – מקורותיהן, יעדיהן, והסכומים שבהן.

איך נוצרו הגרעונות, האם הם אמיתיים, האם הם מוצדקים, מאיזה קרנות לכסות כל גרעון, ועלחשבון מה יבוא כיסוי הגרעון – על כל זה אין אף מילה של מידע, הסבר או נימוק.

השיטה של

"פתיחת" תב"ר – חריגה מהקצבת המועצה לתב"ר – אישור אוטומטי לכיסוי החריגה בלי שום מידע, הסבר ובדיקה,

מרוקנת מתוכן את ההחלטות התקציביות של מליאת המועצה, ונותנת אפשרות להפנות חלק מתקציבי התב"רים למטרות לא מאושרות.

נושא 10 – פתיחה של תב"ר (כאמור, תקציב שמחוץ לתקציב "הרגיל" של המועצה) לשלב הראשון של העבודות בשכונה המתוכננת מזרוע נחל עקרון (תוכנית זמ/2/250), בסכום כולל של כ- 80 מיליון ש"ח

כאן המועצה מתבקשת לאשר הוצאה של סכום עתק – כ- 80 מיליון ש"ח, בערך 8.000 ש"ח לכל נפש ביישוב, מתינוק ועד זקן, יותר מ- 20,000 למשפחה, בערך פי שלושה מכל התקציב השנתי הרגיל של המועצה המקומית. זה נראה נושא כבד ורציני, המחייב בחינה מדוקדקת של תוכנית הפרוייקט, תחשיב העלויות והמקורות התקציביים, ובדיקה שקיים מנגנון פיקוח קפדני, הנדסי וכספי, על הפרוייקט. מה המידע שראש המועצה נתן למועצה, בנספחים להזמנה, לצורך החלטתה על אישור התב"ר? ארבעה עמודים! הרבה פחות מהמידע המצורף על תב"ר של 42 אלף ש"ח (נושא 6 בסדר היום):

שני העמודים הראשונים הם מכתב בקשה לפתיחת תב"ר של מהנדסת המועצה אל ראש המועצה והגזבר. במכתב רשימה של "שלבי עבודה" בשלושה מתחמים, ללא תיאור העבודות, ללא כמויות וללא פירוט עלויות.

שני העמודים האחרים נושאים את הכותרת "עלויות ביצוע שלב א – עדכון 12/2008 – לצורך הצגה למליאת המועצה המקומית". הם מכילים טבלת עלויות כאילו-מפורטת בסעיפים, אבל המידע על העבודות מסתכם בשם העבודה. הנה המידע על אחת השורות בטבלה (כולל המידע מהכותרות):

מבנה 01 – תת-פרק 51.2 – עבודות עפר וסלילה – עבודות עפר – ביצוע שלב א' – 16,348,000

שורה זו מכילה את כל המידע על הוצאה של 16 מיליון ש"ח. ואין דרך לקשר בין שלבי העבודה במכתב לבין הסעיפים בטבלה. ומה אומרת למישהו הכותרת "מבנה 01 – תת-פרק 51.2"?

ובלי מידע ממשי, על מה ידונו חברי המועצה? נראה שיממשו פה את חוק פרקינסון הידוע: "הזמן המוקדש לדיון בכל סעיף בסדר היום עומד ביחס הפוך לסכום הכסף הנידון".

המידע הדרוש לדיון סביר באישור התב"ר צריך היה לכלול לפחות את הנושאים הבאים:

1. תוכניות ותיאור מספיק מפורט של הפרוייקט על כל שלביו, לרבות לוח זמנים, מתומצתים ברמת סיכום מנהלים,
2. כתב כמויות ותחשיב עלויות של השלב הנידון, והערכות לשלבים הבאים, כדי שאפשר יהיה לדון בעלויות השלב במסגרת העלות הכוללת של הפרוייקט,
3. מידע על קרנות המועצה האמורות לממן את הפרוייקט – מקורותיהן, יעדיהן, והסכומים שבהן,
4. פירוט האופן, ההיקף ולוח הזמנים של כיסוי עלות הפרוייקט מתשלומי בעלי המגרשים,
5. תיאור של מבנה מינהלת הפרוייקט (שעל הקמתה דווח בפרסום של המועצה), לרבות שמות מנהלי המינהלת

והנושאים בתפקידים הבכירים האחרים, וכישוריהם לתפקיד,
6. תיאור של מערכת הפיקוח על התכנון והביצוע של הפרוייקט, מהצד הניהולי, התכנוני, הביצועי-הנדסי,
והכספי.

המידע הזה הוא לא סתם חומר לדיון במליאת המועצה. הוא מגדיר את הפרוייקט שמליאת המועצה אישרה, הוא
האמצעי לוודא כי הפרוייקט מתנהל ומנוהל באופן סביר, הוא התחייבות מצד מנגנון המועצה לגבי התוכן והביצוע של
הפרוייקט, ולאחר אישורו על ידי מליאת המועצה הוא הופך להנחיה למנגנון המועצה, ולאמת-מידה אשר לפיה אפשר
לשפוט את הצלחת הפרוייקט. כל זה הכרחי למינהל תקין.

י"צ

13 בדצמבר 2008, תיקון – 15 בדצמבר